

ASSERET HADIBROT

(1) תלמוד בבלי מסכת מכות דף כג עמוד ב

דרש רבי שמלאי: שש מאות ושלש עשרה מצות נאמרו לו למשה, שלש מאות וששים וחמש לאוין כמנין ימות החמה, ומאתים וארבעים ושמונה עשה כנגד איבריו של אדם. אמר רב המנונא: מאי קרא? + דברים ל"ג + תורה צוה לנו משה מורשה, תורה בגימטריא שית מאה וחד סרי הוי, אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום.

(2) דברים פרק ד

(ט) רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל מי חידה והודעתם לבניך ולבני בניך: (י) יום אשר עמדת לפני יקנך אלהיך בחרב באמר יקנך אלי הקהל לי את העם ואשמעם את דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ילמדון:

(3) השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם שכחת הלאוין

המצוה השני' שנמנענו שלא נשכח מעמד הר סיני ולא נסיר אותו מדעתנו אבל יהיו עינינו ולבנו שם כל הימים... והכונה בזה גדולה מאד. שאם היו דברי תורה באים אצלנו מפי הנביא עליו השלום בלבד אף על פי שנתאמת אצלנו ענין נבואתו באותות ומופתים אם יקום בקרבנו נביא או חולם חלום בזמן מן הזמנים ויצונו בשום הפך מן התורה ונתן אלינו אות או מופת... יכנס בלבנו ספק על זה, אבל כשהגיענו ביאור התורה מפי הגבורה לאזנינו ועינינו רואות אין שם אמצעי נכחיש כל חולק וכל מספק...

(4) משנה מסכת תמיד פרק ה משנה א

אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת והן ברכו קראו עשרת הדברים שמע והיה אם שמוע ויאמר ברכו את העם שלש ברכות אמת ויציב ועבודה וברכת כהנים ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא: **פירוש המשנה לרמב"ם** והטעם שקוראים עשרת הדברים בכל יום מפני שהן יסוד הצווי ותחלתו.

(5) תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק א דף ג טור ג/ה"ה

דרב מתנה ורבי שמואל בר נחמן אמר תרויהון אמרין בדין הוה שיהו קורין עשרת הדיברות בכל יום ומפני מה אין קורין אותן מפני טענת המינין שלא יהו אומי' אלו לבדם ניתנו לו למשה בסיני

(6) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יב עמוד א

וקורין עשרת הדברות שמע והיה אם שמוע ויאמר אמת ויציב ועבודה וברכת כהנים. אמר רב יהודה אמר שמואל: אף בגבולין בקשו לקרות כן, אלא שכבר בטלום מפני תרעומת המינין.

(7) רש"י מסכת ברכות דף יב עמוד א

מפני תרעומת המינין - שלא יאמרו לעמי הארץ: אין שאר תורה אמת, ותדעו שאין קורין אלא מה שאמר הקדוש - ברוך - הוא ושמעו מפיו בסיני. המינין - עכו"ם +/השמטת הצנזורה/: תלמידי ישו+.

(8) שולחן ערוך אורח חיים הלכות הנהגת אדם בבקר סימן א סעיף ה

טוב לומר (יג) <ד> פ' ז העקדה (בראשית כב, א - יט) ופ' המן ועשרת הדברות * ופ' ח עולה (ויקרא א, א - ז) ומנחה (ויקרא ב, א - יג) (יד) [י] ושלמים (ויקרא ג, א - יז) (טו) וחטאת (ויקרא ד, א) ואשם. הגה: <ה> ודוקא ביחיד מותר לומר עשרת הדברות בכל יום, אבל אסור לאומרם (טז) ט [יא] בצבור (תשובת הרשב"א סי' קפ"ד).

(9) שמות פרק יט פסוק יז

וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת הָעָם לְקִרְאֵת הָאֱלֹהִים מִן הַמִּטְּנָה וַיִּתְּצֵבוּ בְּתַחֲתֵית הַהָר :

(10) שו"ת הרמב"ם סימן רסג

וכך היה ראוי לעשות, (ר"ל) בכל מקום, שמנהגם לעמוד, צריך למנעם, בגלל מה שמגיע בזה מן ההפסד באמונה (ומה שמדמים), שיש בתורה מדרגות ומקצתה מעולה ממקצתה, וזה רע עד מאד. ומן הראוי לסתום כל הפתחים, שמביאים לזאת האמונה הרעה.

(11) שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן כב

ולכן בעובדא זו שנהגו לעמוד בעת קריאה זו מפני שזה זכו כל ישראל בעצמן לשמוע מפי הקדוש ברוך הוא בעצמו שזה דבר היותר גדול לחשיבות ישראל דבשביל זה הוצרכו לכל הכנות /הכונות/ דטהרה, שהוא דבר המובן לכל אדם אף שאפשר אולי לחוש לתרעומת המינים בסברא בעלמא אין להקפיד בשביל זה כל זמן שלא אירע שהמינים יטעו את הע"ה לומר כן, וכיון שזהו ענין אחר אינו בכלל מה שבטלו הקריאה דלפ"ז אין לדמות מלתא למלתא בסברות אלא אין לך בו אלא מה שנאסר כבר ולא למילף מזה דבר חדש, לכן נראה דאין לשנות מן המנהג,

(12) רמב"ן שמות פרק יט פסוק ט

והנכון בעיני שאמר, אני בא אליך בעב הענן, שתגש אתה אל הערפל בעבור ישמע העם דברי, ויהיו הם עצמם נביאים בדברי, לא שיאמינו מפי אחרים...

(13) שמות פרק כ

(יד) וְכָל הָעָם רְאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלַּפִּידִם וְאֶת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת הַהָר עָשָׂן וַיִּרְא הָעָם וַיִּנְעוּ וַיַּעֲמְדוּ מֵרָחֵק : (טו) וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֵתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל דַּבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן נָמוּת : (טז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל תִּירְאוּ כִּי לְבַעֲבוֹר נְסוּת אֲתֶכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוֹר תִּהְיֶה יְרֵאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תַחֲטְאוּ : (יז) וַיַּעֲמֵד הָעָם מֵרָחֵק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים :

(14) רמב"ן שמות פרק כ פסוק ו

בודאי שכל עשרת הדברות שמעו כל ישראל מפי אלהים כפשוטו של כתוב, אבל בשני הדברות הראשונות היו שומעים הדבור ומבינים אותו ממנו כאשר יבין אותם משה, ועל כן ידבר עמהם כאשר ידבר האדון אל עבדו, כמו שהזכרתי. ומכאן ואילך בשאר הדברות ישמעו קול הדבור ולא יבינו אותו, ויצטרך משה לתרגם להם כל דבור ודבור עד שיבינו אותו ממש. ... והכונה היתה בזה כדי שיהיו כלם נביאים באמונת ה' ובאיסור ע"ז, כאשר פירשתי (שם ט), לפי שהם העיקר לכל התורה והמצוות, כמו שאמר הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי אשר ילמדון

ליראה אותי כל הימים (דברים ד י). אבל בשאר הדברות יקבלו מפי משה ביאורן עם שמיעתם קול הדברים, ובשאר המצות יאמינו במשה בכל:

(15) דברים פרק ה

(כ) וַתֹּאמְרוּ הֵן הִרְאֵנוּ יְקֹזֵק אֱלֹהֵינוּ אֶת כְּבֹדוֹ וְאֶת גְּדֻלוֹ וְאֶת קְלוֹ שְׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הַיּוֹם הַזֶּה רָאִינוּ כִּי יִדְבֵר אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וְחַי... (כג) קָרַב אֶתָּה וּשְׁמַע אֶת כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר יְקֹזֵק אֱלֹהֵינוּ וְאֶת תִּדְבַר אֱלֹהֵינוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר יִדְבֵר יְקֹזֵק אֱלֹהֵינוּ וְשָׁמַעְנוּ וְעָשִׂינוּ: (כד) וַיִּשְׁמַע יְקֹזֵק אֶת קוֹל דְּבָרֵיכֶם בְּדַבְּרְכֶם אֵלַי וַיֹּאמֶר יְקֹזֵק אֵלַי שְׁמַעְתִּי אֶת קוֹל דְּבָרֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְרוּ אֵלַי הִיטִיבוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבְרוּ:

(16) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה א

המצוה הראשונה היא הצווי אשר צונו להאמין האלוהות והוא שנאמין שיש שם עלה וסבה הוא פועל לכל הנמצאות והוא אמרו ית' אנכי י"י אלהיך.

(17) השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם מצות עשה א

ועם כל זה ראיתי לבעל ההלכות שלא ימנה אותה מצוה בכלל תרי"ג. ובדבור לא יהיה לך מניעות רבות לא יהיה לך לא תעשה לא תשתחוה להם ולא תעבדם... והנראה מדעתו שלבעל ההלכות שאין מנין תרי"ג מצות אלא גזירותיו יתע' שגזר עלינו לעשות או מנענו שלא נעשה אבל האמונה במציאותו יתע' שהודיע אותה אלינו באותות ובמופתים ובגילוי השכינה לעינינו הוא העיקר והשורש שממנו נולדו המצות לא ימנה בחשבונן. ...